2024/807

29.2.2024

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2024/807

ze dne 29. února 2024,

kterým se potvrzuje účast Polska na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 328 odst. 1 a čl. 331 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (dále jen „Úřad“) ([1]),

s ohledem na skutečnost, že dopisem ze dne 5. ledna 2024, doplněným dopisem ze dne 6. února 2024, oznámilo Polsko svůj záměr účastnit se posílené spolupráce za účelem zřízení Úřadu,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 3. dubna 2017 Belgie, Bulharsko, Česká republika, Finsko, Francie, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lucembursko, Německo, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko oznámily Evropskému parlamentu, Radě a Komisi, že si přejí navázat posílenou spolupráci za účelem zřízení Úřadu. Jako další oznámily své přání účastnit se navázání uvedené posílené spolupráce dopisem ze dne 19. dubna 2017 Lotyšsko, dopisem ze dne 1. června 2017 Estonsko, dopisem ze dne 9. června 2017 Rakousko a dopisem ze dne 22. června 2017 Itálie.

(2) Dne 3. dubna 2017 bylo v souladu s čl. 86 odst. 1 třetím pododstavcem Smlouvy o fungování Evropské unie považováno povolení k zavedení posílené spolupráce uvedené v čl. 20 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii a čl. 329 odst. 1 Smlouvy o fungování EU za udělené.

(3) Dne 12. října 2017 přijala Rada nařízení (EU) 2017/1939, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu.

(4) Dne 20. listopadu 2017 vstoupilo nařízení (EU) 2017/1939 v platnost.

(5) Rozhodnutí Komise (EU) 2018/1094 ([2]) ze dne 1. srpna 2018 potvrdilo účast Nizozemska na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu.

(6) Rozhodnutí Komise (EU) 2018/1103 ([3]) ze dne 7. srpna 2018 potvrdilo účast Malty na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu.

(7) V souladu s článkem 1 prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2021/856 ([4]) ze dne 26. května 2021 začal dne 1. června 2021 Úřad plnit své úkoly v rámci vyšetřování a trestního stíhání.

(8) Dne 5. ledna 2024 Komisi svůj záměr účastnit se posílené spolupráce za účelem zřízení Úřadu oznámilo Polsko.

(9) Nařízení (EU) 2017/1939 nestanoví žádné zvláštní podmínky účasti na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu.

([1]) Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1.
([2]) Rozhodnutí Komise (EU) 2018/1094 ze dne 1. srpna 2018, kterým se potvrzuje účast Nizozemska na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 196, 2.8.2018, s. 1).
([3]) Rozhodnutí Komise (EU) 2018/1103 ze dne 7. srpna 2018, kterým se potvrzuje účast Malty na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 201, 8.8.2018, s. 2).
([4]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2021/856 ze dne 26. května 2021, kterým se stanoví datum, k němuž Úřad evropského veřejného žalobce začne plnit své úkoly v rámci vyšetřování a trestního stíhání (Úř. věst. L 188, 28.5.2021, s. 100).

(10) V souladu s čl. 120 odst. 2 prvním pododstavcem nařízení (EU) 2017/1939 Úřad vykonává svou pravomoc ve vztahu ke všem trestným činům, které spadají do jeho působnosti a jsou spáchány po dni vstupu nařízení (EU) 2017/1939 v platnost. V souladu s čl. 120 odst. 2 čtvrtým pododstavcem nařízení (EU) 2017/1939 se pro ty členské státy, které se účastní posílené spolupráce na základě rozhodnutí přijatého v souladu s čl. 331 odst. 1 druhým nebo třetím pododstavcem Smlouvy o fungování EU, nařízení (EU) 2017/1939 použije ode dne uvedeného v daném rozhodnutí.

(11) V souladu s článkem 331 Smlouvy o fungování Evropské unie by Komise, když potvrzuje účast členského státu na posílené spolupráci, měla přijmout přechodná opatření, která jsou nezbytná pro použití aktů již přijatých v rámci posílené spolupráce.

(12) Polsko dne 6. února 2024 doplnilo svůj dopis ze dne 5. ledna 2024 žádostí, aby se nařízení (EU) 2017/1939 v Polsku použilo ode dne 20. listopadu 2017, tedy ode dne vstupu nařízení (EU) 2017/1939 v platnost. Podle Polska by takové použití lépe dosáhlo cílů účinného a nestranného stíhání trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie. Polsko rovněž objasnilo, že většina trestných činů, které by spadaly do pravomoci Úřadu, není dosud promlčena.

(13) Jak je zdůrazněno v judikatuře Soudního dvora, i když zásada právní jistoty obecně brání tomu, aby unijní akt nabyl účinnosti okamžikem před jeho zveřejněním, může tomu být výjimečně jinak, pokud to vyžaduje sledovaný účel a pokud je náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob.

(14) Účinné ochrany finančních zájmů Unie podle článku 325 Smlouvy o fungování Evropské unie a posílení boje proti trestným činům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie, které je hlavním cílem nařízení (EU) 2017/1939, lze nejlépe dosáhnout, pokud se nařízení (EU) 2017/1939 použije v Polsku ode dne 1. června 2021, kdy Úřad začal plnit své úkoly v rámci vyšetřování a trestního stíhání.

(15) Uplatňování nařízení (EU) 2017/1939 v Polsku ode dne 20. listopadu 2017 by vyžadovalo, aby Úřad vykonával svou pravomoc ve vztahu k trestným činům, které byly spáchány několik let před zahájením jeho činnosti v Polsku. To by mělo omezenou přidanou hodnotu, pokud jde o účinnost, neboť lze očekávat, že příslušná vyšetřování a řízení budou ukončena nebo budou v pokročilém stadiu.

(16) Uplatňování nařízení (EU) 2017/1939 v Polsku ode dne 1. června 2021 se bude týkat novějších případů, u nichž může Úřad zvážit evokaci, budou-li k tomu splněny podmínky. To navíc zajistí účinnější zahájení činnosti Úřadu v Polsku, neboť Úřad v Polsku bude rovněž moci vyšetřovat a stíhat trestné činy poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie spáchané v Polsku po 1. červnu 2021, a tedy bude činný od počátku.

(17) V případě trestných činů uvedených v článcích 22 a 23 nařízení (EU) 2017/1939, které do pravomoci Úřadu nespadají již od počátečního vstupu uvedeného nařízení v platnost, by měl proto Úřad vykonávat svou pravomoc ve vztahu k území nebo státním příslušníkům Polska za předpokladu, že tyto trestné činy byly spáchány po 1. červnu 2021. Toto datum představuje jasný a vhodný výchozí bod pro výkon pravomoci Úřadu v Polsku a zajišťuje právní jistotu.

(18) Na výkon pravomoci Úřadu v Polsku ve vztahu k trestným činům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie spáchaným po 1. červnu 2021 se vztahují příslušná ustanovení nařízení (EU) 2017/1939, včetně článku 26 o zahájení vyšetřování a článku 27 o evokačním právu.

(19) Touto pravomocí by v zásadě neměla být dotčena soudní rozhodnutí, která již nabyla právní moci, včetně rozhodnutí přijatých z důvodu uplynutí promlčecí doby, ledaže použitelné vnitrostátní právo za určitých okolností umožňuje znovuotevření uzavřených věcí a vyšetřování.

(20) Toto rozhodnutí dodržuje základní práva a ctí zásady uznané článkem 6 Smlouvy o Evropské unii a Listinou základních práv Evropské unie, a zejména článkem 49 této listiny. Jak je zdůrazněno v judikatuře Soudního dvora, zásada zákonnosti trestných činů a trestů vyžaduje, aby ustanovení trestního práva zajistila dostupnost a předvídatelnost, pokud jde o definici trestného činu i stanovení trestu. Zákon by měl navíc jasně definovat trestné činy a tresty, které se za jejich spáchání ukládají. Pravidla, podle nichž státní zastupitelství případy vyšetřují, stíhají a předkládají soudu, jsou však pravidla procesní povahy, která se týkají organizace těchto subjektů a příslušných řízení, a netýkají se definice trestných činů a trestů. Nespadají tedy do oblasti působnosti článku 49 Listiny. Příslušná hmotněprávní pravidla trestního práva, obsažená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ([5]) ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie, jak byla provedena v polském právu, zůstávají beze změny a nejsou tímto rozhodnutím dotčena.

(21) Polské orgány, Rada a Úřad by měly mít dostatek času na dokončení přípravných prací, které jsou nutné k tomu, aby Úřad mohl v Polsku účinně fungovat. Úřad by měl mít zejména možnost urychleně zahájit své operativní činnosti v Polsku, a to i v souvislosti s přeshraničními vyšetřováními, zejména zahájením vyšetřování, v případě potřeby na základě ohlášení od orgánů, institucí a jiných subjektů Unie a příslušných orgánů členských států v souladu s čl. 24 odst. 1 nařízení (EU) 2017/1939 nebo uplatněním svého evokačního práva. To vyžaduje přinejmenším jmenování evropského žalobce z Polska, který by mohl ve výjimečných případech přijmout odůvodněné rozhodnutí vést vyšetřování osobně v souladu s čl. 28 odst. 4 nařízení (EU) 2017/1939. Aby se zabránilo tomu, že ohlášení jsou Úřadu učiněna v době, kdy není schopen se jimi zabývat, nebo tomu, že uplynou lhůty, měly by se články 24 až 27 a 31 nařízení (EU) 2017/1939 použít v Polsku dvacátým dnem po jmenování evropského žalobce z Polska v souladu s článkem 16 uvedeného nařízení,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Účast Polska na posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce se potvrzuje.

Článek 2

1) Nařízení (EU) 2017/1939 se v Polsku použije ve vztahu ke všem trestným činům, které spadají do působnosti Úřadu a byly spáchány po 1. červnu 2021.

2) Články 24 až 27 a 31 nařízení (EU) 2017/1939 se v Polsku použijí dvacátým dnem po jmenování evropského žalobce z Polska v souladu s článkem 16 uvedeného nařízení.

Článek 3

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 29. února 2024.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29).